

SİRKÜLER: 2019/50: Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinde Hasılat Esaslı Vergileme konusunda Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No 309) Yayımlandı

19/07/2019 Tarihli Resmi Gazetede (Mükerrer) yayımlanan 7186 sayılı Kanun’la yeniden düzenlenen Gelir Vergisi Kanununun 113 üncü maddesiyle, şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan ve bu faaliyetlerinden kaynaklanan hasılatlarının tamamını elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla elde eden gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinde hasılat esaslı vergileme usulü düzenlenmişti. 3 Aralık 2019 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 309 seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile buna dair uygulama esasları belirlenmiştir. Uygulama esasları aşağıda özetlenmiştir.

1- Uygulamadan Yararlanabilecek Mükellefler Ve Faydalanma Şartları

Uygulamadan şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan gelir (kazançları basit usulde tespit edilenler dâhil) ve kurumlar vergisi mükellefleri yararlanabilecektir. Bu mükelleflerin başka faaliyetlerinin de bulunması uygulamadan faydalanmalarına engel değildir.

Mükellefin şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetlerinden kaynaklanan hasılatının tamamının elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla elde edilmesi şarttır.

2- Uygulamadan Yararlanmaya İlişkin Talepte Bulunulması Ve Bu Taleplerin Değerlendirilmesi

Hasılat esaslı kazanç tespiti usulüne geçmek isteyen mükelleflerin, gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı bulundukları vergi dairesine bir dilekçe ile başvurarak bu usule geçme hususunda talepte bulunmaları gerekmektedir.

Vergi dairelerince bu başvurular bir ay içerisinde incelenerek, şartları sağlayıp sağlamadıkları ve taleplerinin kabul edilip edilmediği hususu mükelleflere yazı ile bildirilecektir.

Talepleri kabul edilen mükellefler, söz konusu bildirim kendilerine tebliğ edildiği tarihi takip eden yılın başından itibaren hasılat esaslı kazanç tespiti usulüne geçeceklerdir. Aralık ayı içerisinde bu hususta başvuruda bulunan mükelleflerden şartları sağlayanlar için vergi dairelerince bir sonraki takvim yılı içerisinde kendilerine yazı ile bildirim yapılanlar, bildirim yapıldığı takvim yılının başından itibaren hasılat esaslı kazanç tespiti usulüne geçeceklerdir.

Yeni işe başlayan mükelleflerden kazançlarını bu usule göre tespit etmek isteyenlerin, işe başlama bildirimiyle birlikte hasılat esaslı kazanç tespiti usulünden faydalanmak istediklerini ayrı bir dilekçe ile belirtmeleri gerekmektedir. Bu mükellefler, söz konusu taleplerinin kabul edilmesi halinde işe başlama tarihinden itibaren hasılat esaslı kazanç tespiti uygulamasından yararlanacaklardır.

3- Vergiye Tabi Kazancın Hesaplanması

Şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan ve bu faaliyetlerinden kaynaklanan hasılatlarının tamamını elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla elde eden mükelleflerden başvuruları vergi dairesi tarafından kabul edilenler, söz konusu faaliyetlerinden elde ettikleri gayrisafi hasılatlarının %10'unu bu faaliyetlerine ilişkin vergiye tabi kazanç olarak beyan edeceklerdir. Bu şekilde hesaplanan kazançtan başkaca herhangi bir gider indirilmeyecek, beyanname üzerinde de herhangi bir indirim veya istisna uygulanmayacaktır. Tebliğde herhangi bir açıklamaya yer verilmemiş olmasına karşın, geçmiş yıl zararının ise indirilebileceği görüşündeyiz.

Hasılat esaslı kazanç tespiti usulünden faydalanan mükelleflerden Katma Değer Vergisi Kanununun 38 inci maddesi kapsamında hasılat esaslı vergilendirme usulüne göre vergilendirilenler, hasılat esaslı kazancın tespitinde bu faaliyetlerine ilişkin hesapladıkları katma değer vergisi dâhil tutarı gayrisafi hasılat tutarı olarak dikkate alacaklardır.

Hasılat esaslı kazanç tespiti usulüne geçen mükelleflerin şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetleri yanında vergiye tabi başkaca faaliyetlerinin veya kazanç ya da iratlarının bulunması halinde, mükelleflerce, söz konusu uygulama kapsamında bulunan ve bulunmayan faaliyetlerine ilişkin hasılat, maliyet ve gider unsurlarının ayrı ayrı izlenmesi, uygulama kapsamındaki faaliyete ait hasılat, maliyet ve gider unsurlarının, diğer faaliyetlerle ilişkilendirilmemesi ve kayıtlarının da bu ayrımı sağlayacak şekilde tutulması gerekmektedir. Şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetlerine ilişkin gider veya maliyetleri, vergiye tabi diğer kazanç veya iratlarının tespitinde gider olarak dikkate alınamayacaktır.

Şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyeti ile bu kapsama girmeyen işlerin birlikte yapılması halinde müşterek genel giderler, bu faaliyetler ile ilgili olarak cari yılda oluşan maliyetlerin toplam maliyetler içindeki oranı dikkate alınarak dağıtılacaktır.

4- Uygulamadan Çıkış

Şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetine ilişkin kazançları hasılat esaslı kazanç tespiti usulüne göre hesaplanan mükellefler, bu usule geçtikleri tarihten itibaren iki yıl geçmeden bu usulden çıkamayacaklardır.

Bu usulden çıkmak isteyen mükellefler, iki yıllık sürenin tamamlanması kaydıyla, gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı bulundukları vergi dairesine verecekleri dilekçelerine istinaden, takip eden yılın başından itibaren hasılat esaslı kazanç tespiti usulünden çıkabileceklerdir.

5- Uygulamaya İlişkin Şartların Kaybedilmesi

Hasılat esaslı kazanç tespiti uygulamasından yararlanan mükellefler hakkında, bu uygulamadan yararlandıkları dönemlerle sınırlı olmak üzere, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 353 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkraları uyarınca bir takvim yılı içerisinde iki kez özel usulsüzlük cezası kesilmesi halinde, bu mükellefler cezanın kesildiği ve takip eden iki takvim yılı boyunca bu uygulamadan yararlanamayacaklardır. Söz konusu mükellefler anılan fıkralar uyarınca ikinci cezanın kesildiği takvim yılının başından itibaren hasılat esaslı kazanç tespiti uygulamasından çıkarılacaktır.

Hasılat esaslı kazanç tespiti uygulamasından yararlanan mükelleflerin bu faaliyete ilişkin hasılatlarının tamamını elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla elde etme şartlarını kaybetmeleri halinde, bu mükellefler söz konusu durumların gerçekleştiği yılın başından itibaren bu uygulamadan çıkacaktır.